

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 mai 2005

PROPOSITION DE LOI**modifiant le Code judiciaire en ce qui
concerne l'expertise**(déposée par MM. Tony Van Parys,
Jo Vandeurzen et Servais Verherstraeten
et Mme Liesbeth Van Der Auwera)BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 mei 2005

WETSVOORSTEL**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met betrekking tot de expertise**(ingediend door de heren Tony Van Parys,
Jo Vandeurzen, Servais Verherstraeten
en mevrouw Liesbeth Van Der Auwera)**RÉSUMÉ**

Alors que l'expertise joue un rôle important dans de nombreuses affaires judiciaires, la recherche d'un expert approprié, mais aussi le déroulement de l'expertise, laissent souvent à désirer. Les auteurs de cette proposition de loi proposent dès lors quelques adaptations pour rendre le système plus efficace. Ainsi, le juge aurait davantage voix au chapitre et une description plus précise de la mission d'expertise permettrait de mieux estimer les frais prévisibles. Une commission consultative tiendra une liste d'experts et contrôlera la qualité de leur travail.

SAMENVATTING

In veel rechtszaken speelt het deskundigen-onderzoek een belangrijke rol. Het vinden van een geschikte deskundige, maar ook het verloop van het onderzoek laten echter vaak te wensen over. De indieners van dit wetsvoorstel stellen dan ook een paar aanpassingen voor om de efficiëntie van het systeem te verbeteren. Met name krijgt de rechter meer zeggenschap, en geeft een scherper afgelijnde omschrijving van de onderzoeksopdracht een beter zicht op de te verwachten kosten. Een adviescommissie houdt een lijst bij van experts en houdt toezicht op de kwaliteit van hun werk.

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Cela fait longtemps déjà que le législateur a pris conscience de la problématique liée à la désignation d'experts dans le cadre du règlement judiciaire d'un litige. Dans notre monde aux nombreuses spécialisations qui devient de plus en plus complexe, le juge se voit souvent obligé de faire appel à un expert.

Lors de la rédaction du Code judiciaire, en 1967, le législateur n'a pas pu régler complètement cette matière et a donc inséré dans le Code l'article 991, qui délègue au Roi la compétence de fixer des règles permettant aux cours et tribunaux d'établir des listes d'experts (reconnus).

Jusqu'à présent, l'article 991 du Code judiciaire n'a toujours pas été exécuté. Le ministre de la justice de l'époque a soumis, en 1999, un projet d'arrêté royal au Conseil d'État, mais le Conseil d'État a estimé que la mise en oeuvre de ce projet d'arrêté royal nécessitait une habilitation légale plus large.

Le Conseil supérieur de la justice s'est, lui aussi, déjà penché sur la problématique de l'expertise. Dans le cadre des plaintes qu'il a reçues dans le cadre de l'article 259*bis*-15 du Code judiciaire, le Conseil supérieur a constaté que les expertises ordonnées par les cours et tribunaux entraînent souvent un retard considérable dans le déroulement des procédures et suscitent un grand mécontentement dans le chef des parties concernées. La doctrine a déjà aussi attiré à plusieurs reprises l'attention sur les faiblesses du régime existant en matière d'expertise (voir notamment Henrion, L-M, *L'expertise revisitée*. Quelques suggestions, T.B.H., 1997, 589-592).

L'expertise, telle qu'elle est réglée à l'heure actuelle, offusque en effet également de nombreux magistrats, étant donné que le magistrat est démuné lorsqu'une partie utilise la désignation de l'expert, le paiement d'une provision sur ses honoraires ou des contestations concernant le respect de la procédure par l'expert pour retarder le déroulement d'une affaire. L'expertise est un domaine par excellence dans lequel le concept de juge actif doit être appliqué. Il faut permettre au juge d'intervenir lorsque l'expertise empêche un règlement rapide et efficace de la cause.

En instituant une commission consultative au niveau de la cour d'appel, nous entendons créer un centre d'expertise au sein du pouvoir judiciaire. Nous n'entendons en aucune façon porter atteinte à la liberté du juge de

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Reeds lang is de wetgever zich bewust van de problematiek verbonden aan de aanwijzing van deskundigen in het kader van de oplossing van een geschil door de rechter. In onze steeds complexer wordende wereld met zijn vele specialismen is de rechter in vele gevallen genoodzaakt een beroep te doen op een deskundige.

Bij de opstelling in 1967 van het Gerechtelijk Wetboek geraakte de materie niet volledig opgelost en werd dan het artikel 991 ingeschreven dat een bevoegdheidsdelegatie aan de Koning inhield om regels op te stellen om hoven en rechtbanken toe te laten lijsten op te maken van (erkende) deskundigen.

Tot heden kreeg artikel 991 van het Gerechtelijk Wetboek nog steeds geen uitvoering. De toenmalige minister van justitie legde in 1999 een ontwerp-koninklijk besluit voor aan de Raad van State doch de Raad van State oordeelde dat een bredere wettelijke machtiging nodig was om dit ontwerp-koninklijk besluit te realiseren.

Ook de Hoge Raad van Justitie heeft zich reeds over de problematiek van het deskundigenonderzoek gebogen. In het kader van de klachten die zij ontvangt in het kader van artikel 259*bis*-15 Gerechtelijk Wetboek heeft de Hoge Raad vastgesteld dat de door hoven en rechtbanken bevolen deskundigenonderzoeken dikwijls aanleiding geven tot een aanzienlijke vertraging in de afwikkeling van de procedures en oorzaak zijn van heel wat onvrede bij de betrokken partijen. Ook in de rechtsleer werd reeds meermaals op de zwakten in de bestaande regeling inzake het deskundigenonderzoek gewezen (zie onder meer Henrion, L-M, *L'expertise revisitée*. *Quelques suggestions*, T.B.H., 1997, 589-592).

Het deskundigenonderzoek zoals het heden is geregeld is immers ook voor veel magistraten een steen des aanstoets aangezien de magistraat machteloos staat wanneer een partij de aanstelling van de deskundige, de betaling van een provisie op zijn ereloon of betwistingen met betrekking tot het correct volgen van de procedure door de deskundige aanwendt om de afwikkeling van een zaak te vertragen. Het deskundigenonderzoek is een domein bij uitstek waar de actieve rechter in de praktijk moet gebracht worden. De rechter moet in staat gesteld worden om in te grijpen wanneer het deskundigenonderzoek een snelle en efficiënte afhandeling van het geding in de weg staat.

Met de instelling van een adviescommissie op het niveau van het hof van beroep willen de indieners een expertisecentrum creëren binnen de rechterlijke macht. Op geen enkele wijze willen de indieners afbreuk doen

désigner un expert. Nous voulons cependant veiller à ce que le juge dispose d'une liste d'experts compétents ayant également démontré qu'ils tiennent compte, dans leur spécialité, des exigences spécifiques d'une expertise réalisée à l'intention d'un tribunal. L'obligation d'enregistrer auprès de la commission consultative les évaluations du travail effectué par des experts constitue une première amorce du nécessaire contrôle de qualité du travail de l'expert. L'instauration de la possibilité, pour l'expert, de demander un avis sur des questions juridiques au secrétaire de la commission, qui est impartial, permettra d'éviter de commettre des faux pas par ignorance. Nous ne pouvons en effet attendre de tous les experts qu'ils connaissent aussi la procédure judiciaire dans toute sa technicité.

Nous avons opté, pour des raisons d'efficacité, pour des listes d'experts établies au niveau de la cour d'appel, mais celles-ci pourront être complétées par des experts qui sont aussi inscrits sur une liste d'un tribunal. L'inscription sur la liste d'experts est aussi limitée dans le temps. L'expert devra demander le renouvellement de son inscription tous les quatre ans. La commission consultative devra alors certainement tenir compte des évaluations du travail fourni au cours des années écoulées.

La présente proposition de loi vise à contribuer à améliorer la rapidité et l'efficacité de la justice en s'attaquant à un problème connu que l'on a trop longtemps négligé de résoudre.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

La procédure actuelle ne permet pas au juge de procéder en connaissance de cause, avec les parties et l'expert, à une description détaillée de la mission, ni de se faire une première idée des frais que celle-ci implique. Selon le Conseil supérieur de la Justice, on constate encore trop souvent sur le terrain que le coût de l'expertise est supérieur à l'enjeu du litige. Il nous semble dès lors essentiel qu'une fois que l'expert a pris connaissance de sa mission et a pu en évaluer l'ampleur, le juge puisse discuter du plan d'action de l'expert avec les parties et l'expert. En affinant la mission en fonction du litige auquel une solution est censée être apportée, il doit également être possible de restreindre la mission et partant de réduire le délai nécessaire à son accomplissement ainsi que son coût. La décision d'apporter éventuellement des modifications à la description de la

aan de vrijheid van de rechter om een deskundige aan te wijzen. Wel willen zij ervoor zorgen dat de rechter een lijst ter beschikking heeft van bekwame deskundigen die ook aangetoond hebben in hun specialisme oog te hebben voor de specifieke eisen die een deskundigenonderzoek ten behoeve van een rechtbank met zich brengt. De registratieplicht bij de adviescommissie van de evaluaties van het werk van deskundigen is een eerste aanzet voor de noodzakelijke kwaliteitscontrole op het werk van de deskundige. Het creëren van een mogelijkheid om advies te vragen over juridische kwesties door de deskundige aan de onpartijdige secretaris van de commissie zal misstappen door onwetendheid voorkomen. We kunnen immers niet van alle deskundigen verwachten dat zij ook de gerechtelijke procedure in al zijn techniciteit kennen.

Om redenen van efficiëntie hebben wij geopteerd voor lijsten van deskundigen op het niveau van het hof van beroep maar die kunnen aangevuld worden met deskundigen die ook op een lijst geplaatst worden van een rechtbank. De inschrijving op de lijst van deskundigen wordt ook beperkt in de tijd. Om de vier jaar zal de deskundige een vernieuwing van zijn inschrijving moeten vragen. De adviescommissie zal dan zeker rekening moeten houden met de evaluaties van het geleverde werk de voorbije jaren.

Met dit wetsvoorstel willen de indieners een bijdrage leveren voor een snellere en efficiëntere justitie door een gekend pijnpunt aan te pakken dat al te lang on-aangeroerd is gebleven.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

De huidige procedure belet dat de rechter samen met de partijen en de deskundige met kennis van zaken een scherp afgelijnde opdrachtsomschrijving maken en reeds een zicht krijgen op de kosten die ermee gepaard gaan. Volgens de Hoge Raad voor Justitie ervaart men nog te dikwijls op het terrein dat het deskundigenonderzoek meer kost dan de waarde van het geschil. Wanneer de deskundige kennis heeft gekregen van zijn opdracht en zich een beeld gevormd heeft van haar omvang lijkt het ons daarom essentieel dat de rechter samen met de deskundige en de partijen het plan van aanpak van de deskundige zouden kunnen bespreken. Via het verfijnen van de opdracht naar het geschil waarop een antwoord wordt verwacht toe moet het ook mogelijk zijn dat de opdracht beperkter wordt en dus ook sneller afgerond en goedkoper. Wij leggen de be-

mission appartient au juge, qui doit pouvoir diriger activement l'expertise.

Il nous semble également essentiel que ce soit le juge qui décide, dans le même temps, des provisions qui doivent être payées par les différentes parties, afin que l'expert puisse immédiatement entamer sa mission et que ces aspects matériels ne fassent pas l'objet de combats d'arrière-garde entre les parties.

Il nous paraît également justifié que, lorsque l'expert doit exposer lui-même des frais pour son expertise, une provision sur ces frais lui soit directement versée.

Art. 3

A) L'objectif étant d'accélérer la procédure, il n'est pas opportun que ce soient les parties seules (qui se trouvent parfois dans une position de faiblesse vis-à-vis de l'expert) qui doivent marquer leur accord sur un prolongement de la durée de la mission. Il y a lieu d'impliquer également le juge, dans le cadre de sa mission de contrôle.

B) À l'heure actuelle, le juge peut uniquement décharger un expert de sa mission lorsque le rapport n'a pas été déposé en temps utile. Il serait judicieux de donner au juge une possibilité supplémentaire, à savoir celle d'imposer le paiement d'un dédommagement lorsque l'expert ne respecte pas le délai convenu. Eu égard au travail déjà effectué, il n'est, en effet, dans bien des cas, ni possible, ni souhaitable de décharger l'expert de sa mission; une sanction financière incitera sans aucun doute l'expert à respecter les délais fixés.

Art. 4

Ce nouvel article constitue déjà un premier pas dans l'exécution de l'actuel article 991 du Code judiciaire.

L'établissement de listes d'experts reste une compétence du pouvoir judiciaire et *in casu* de l'assemblée générale de la cour et du tribunal. De plus, il nous semble sage de continuer à donner au juge la possibilité de désigner un expert en dehors de la liste. Il est en effet impossible d'établir une liste exhaustive qui reprend toutes les spécialisations. Nous partons toutefois du principe que, pour les domaines courants d'expertise, le juge désignera généralement une personne qui figure sur la liste.

slissing over de eventuele aanpassingen van de opdrachtomschrijving in deze ook bij de rechter die actief richting moet kunnen geven aan het deskundigen-onderzoek.

Het lijkt ons ook essentieel dat het de rechter is die op hetzelfde ogenblik beslist over de voorschotten die door de onderscheiden partijen moeten worden betaald zodat de deskundige onmiddellijk zijn opdracht kan aanvaarten en er over deze materiële aspecten geen achterhoedegevechten meer kunnen uitgevochten worden tussen de partijen.

Het lijkt ons ook billijk dat wanneer de deskundige zelf kosten moet maken voor zijn onderzoek dat een voorschot op deze kosten reeds onmiddellijk aan de deskundige rechtstreeks worden betaald.

Art. 3

A) Gelet op de doelstelling om de rechtsgang te versnellen kan het niet enkel aan de partijen (die soms in een zwakke positie staan ten aanzien van de deskundige) overgelaten worden om hun akkoord te betuigen bij een verlenging van de duur van de opdracht. Ook de rechter moet in het kader van zijn toezicht hierbij betrokken worden.

B) Vandaag heeft de rechter slechts de mogelijkheid om een opdracht aan een deskundige te ontnemen wanneer geen tijdig rapport is ingediend. Het verdient aanbeveling de rechter een bijkomende mogelijkheid te geven met name het opleggen van een schadevergoeding wanneer de deskundige de afgesproken termijn niet respecteert. Gelet op het reeds gepresteerde werk is het ontnemen van de opdracht immers in vele gevallen niet mogelijk noch wenselijk doch een financiële sanctie zal zeker bijdragen tot het respecteren door de deskundige van de opgelegde termijnen.

Art. 4

Met dit nieuwe artikel wordt reeds een eerste stap gezet in de uitvoering van het huidige artikel 991 van het Gerechtelijk Wetboek.

De bevoegdheid om lijsten van deskundigen op te stellen blijft behoren tot de rechterlijke macht en *in casu* de algemene vergadering van het hof en de rechtbank. Bovendien lijkt het ons wijs nog steeds de rechter de mogelijkheid te geven een expert buiten de lijst aan te stellen. Het is immers onmogelijk alle specialismen in een exhaustieve lijst te vatten. We gaan er wel van uit dat voor courante expertise-domeinen door de rechter in de regel iemand uit de lijst zal aangewezen worden.

La commission consultative et son secrétaire se voient attribuer un rôle clé dans le contrôle qualitatif. La commission rend en effet son avis en vue de l'établissement et de la mise à jour des listes d'experts. Elle rassemble également toutes les expériences positives et négatives des magistrats avec tel ou tel expert, et ce, dans le cadre de la suspension ou radiation éventuelle de la liste de certains experts.

La commission est présidée par un membre de la magistrature désigné par le premier président. Elle se compose en outre d'un avocat et d'un expert, désignés par l'organisation professionnelle concernée.

De adviescommissie met haar secretaris krijgt een sleutelrol toegewezen in de kwaliteitsbewaking. De commissie geeft immers haar advies met het oog op het opmaken en bijhouden van de lijsten van deskundigen. Ook verzamelt de adviescommissie alle negatieve en positieve ervaringen van magistraten met een bepaald expert. Dit in het kader van de eventuele schorsing of schrapping van de lijst van bepaalde deskundigen.

De commissie wordt voorgezeten door een lid van de magistratuur die wordt aangewezen door de eerste voorzitter. Verder bestaat de commissie uit een advocaat en een expert, aangewezen door de betreffende beroepsorganisatie.

Tony VAN PARYS (CD&V)
Jo VANDEURZEN (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

PROPOSITION DE LOI**Article premier**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 973 du Code judiciaire est complété par un nouvel alinéa, libellé comme suit:

«Sauf dans le cas où l'urgence l'en empêche, le juge entend l'expert en présence des parties au moment où celui-ci entame de sa mission. L'expert soumet alors au juge et aux parties une estimation du coût de son expertise. Le juge peut décider, à ce moment, d'adapter éventuellement la mission afin de la rendre plus efficace et plus effective.

Le juge décide également, à ce moment, de la provision qui doit être payée directement à l'expert et qui est destinée à garantir le remboursement de ses frais et de la provision qui doit être consignée au greffe par les différentes parties et qui est destinée à garantir le paiement des honoraires.».

Art. 3

À l'article 975 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

A) À l'alinéa 1er, les mots «ou, le cas échéant, prorogé par les parties,» sont remplacés par les mots «ou, le cas échéant, prorogé à la demande unanime des parties avec l'accord écrit du juge,»;

B) L'article est complété par la phrase suivante:

«Parallèlement à sa décision d'accorder une prorogation, le juge peut imposer des dommages-intérêts à l'expert.».

Art. 4

L'article 991 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 973 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een nieuw lid luidend als volgt:

«Behoudens in geval dat hoogdringendheid dit belet zal de rechter de deskundige bij de aanvang van zijn opdracht horen in aanwezigheid van de partijen. De deskundige zal op dat ogenblik aan de rechter en de partijen een raming voorleggen van de kostprijs van zijn onderzoek. De rechter kan op dat ogenblik beslissen om de opdracht eventueel bij te sturen teneinde ze efficiënter en effectiever te maken.

De rechter beslist op dat ogenblik ook over het voorschot op kosten dat rechtstreeks aan de deskundige moet worden betaald en het voorschot op het ereloon dat in consignatie ter griffie moet worden gestort door de onderscheiden partijen.».

Art. 3

Artikel 975 van hetzelfde Wetboek wordt gewijzigd als volgt:

A) In het eerste lid worden de woorden «of in voorkomend geval door de partijen is verlengd» vervangen door de woorden «of in voorkomend geval met schriftelijk akkoord van de rechter op éénsluitend verzoek van de partijen is verlengd»;

B) Het artikel wordt aangevuld met de volgende zin:

«Tegelijk met zijn beslissing om een verlenging toe te staan kan de rechter aan de deskundige een schadevergoeding opleggen.».

Art. 4

Artikel 991 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art 991. — § 1er. Les cours et tribunaux établissent des listes d'experts par spécialité. Ils constituent pour chaque expert un dossier relatif à la manière dont l'intéressé s'est acquitté d'une mission. Les cours et tribunaux mettent leurs listes à jour au moins une fois par an. La liste d'un tribunal reprend, en tout état de cause, les experts inscrits sur la liste établie par la cour. Lorsqu'il désigne un expert, le juge le choisit de préférence parmi ceux repris sur ces listes.

Le Roi peut imposer des modalités en vue de prévoir des garanties au niveau du savoir-faire et de la disponibilité des experts.

§ 2. Ils est créé une commission consultative dans chaque ressort de cour d'appel. Cette commission rend un avis aux cours et tribunaux en vue de l'établissement et de la mise à jour de ces listes d'experts.

Il est créé une commission francophone et une commission néerlandophone dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles.

La commission consultative est présidée par un magistrat désigné à cet effet par le premier président. Elle comprend également un avocat désigné sur proposition du barreau et un expert spécialisé dans la matière concernée, désigné sur proposition d'un ordre professionnel ou, le cas échéant, d'une organisation professionnelle. Cet expert ne peut réaliser lui-même des expertises judiciaires qu'à titre tout à fait occasionnel.

Le secrétariat de la commission est assuré par un greffier désigné à cet effet par le premier président.

L'expert peut toujours recueillir l'avis du secrétaire et/ou du président de la commission consultative sur des questions de nature juridique afférentes à la réalisation de sa mission.

§ 3. Les candidats à l'inscription sur une liste d'experts adressent au président de la commission consultative leur candidature motivée accompagnée d'une copie des diplômes reconnus. La commission consultative examine la demande et formule un avis à l'intention de l'assemblée générale de la cour et/ou du tribunal. Le demandeur reçoit une copie de l'avis. Il peut adresser ses objections en la matière au premier président de la cour d'appel. Celui-ci fait verser les objections éventuelles au dossier.

Le président de la commission demande également au procureur général de faire procéder à une enquête de moralité concernant les auteurs des demandes au sujet desquelles un avis positif a été rendu.

«Art 991.— § 1. De hoven en rechtbanken maken per specialisme lijsten van deskundigen op. Zij leggen een dossier aan voor elke deskundige over de wijze waarop betrokkene zich van een opdracht heeft gekweten. Minstens éénmaal per jaar actualiseren hoven en rechtbanken hun lijsten. De lijst van een rechtbank bevat in elk geval de deskundigen die opgenomen zijn op de lijst opgemaakt door het hof. De rechter zal, wanneer hij een deskundige aanstelt bij voorkeur putten uit deze lijsten.

De Koning kan nadere regels opleggen teneinde garanties in te bouwen voor de deskundigheid en beschikbaarheid van de deskundigen.

§ 2. In het rechtsgebied van ieder hof van beroep wordt een adviescommissie opgericht. Deze commissie geeft advies aan de hoven en rechtbanken met het oog op het opmaken en bijhouden van deze lijsten van deskundigen.

In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel is er een Nederlandstalige en een Franstalige commissie.

De adviescommissie wordt voorgezeten door een magistraat daartoe aangewezen door de eerste voorzitter en bestaat verder uit een advocaat, aangewezen op voordracht van de balie en een expert in het betrokken specialisme op voordracht van een beroepsorde of desgevallend een beroepsorganisatie. Deze expert mag hoogstens occasioneel zelf ook gerechtelijke expertises verrichten.

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door een griffier daartoe aangewezen door de eerste voorzitter.

De deskundige kan met vragen van juridische aard met betrekking tot het vervullen van zijn opdracht steeds het advies inwinnen van de secretaris en/of de voorzitter van de adviescommissie.

§ 3. Gegadigden om opgenomen te worden op een lijst van experten sturen hun gemotiveerde sollicitatie vergezeld van een afschrift van de erkende diploma's aan de voorzitter van de adviescommissie. De adviescommissie onderzoekt de aanvraag en formuleert een advies ten behoeve van de algemene vergadering van het hof en/of de rechtbank. De aanvrager krijgt een afschrift van het advies en beschikt over de mogelijkheid om zijn bezwaren ten aanzien van dit advies te formuleren bij de eerste voorzitter van het hof van beroep. Deze laat de eventuele bezwaren bij het dossier voegen.

De voorzitter van de commissie vraagt over de aanvragen die positief worden geadviseerd ook een moraliteitsonderzoek aan de procureur-generaal.

§ 4. Les plaintes relatives à l'exercice de la mission des experts judiciaires peuvent être adressées à la commission consultative. Le traitement de ces plaintes est confié au juge, qui, en vertu de l'article 973, est chargé du contrôle des experts. Ce magistrat informe la commission des suites qu'il a données à la plainte.

Le juge qui, dans le cadre de la mission de contrôle qui lui a été confiée par l'article 973, constate des manquements dans le chef d'un expert, en informe la commission consultative. La commission verse ces informations au dossier de l'expert. Elle opère à cet égard une distinction entre les constatations relatives à la qualité du travail fourni et celles afférentes au délai de dépôt du rapport d'expertise.

§ 5. L'inscription sur la liste d'experts est valable pendant quatre ans. Si l'expert souhaite être repris sur la liste après l'écoulement d'un premier terme, il introduit lui-même une nouvelle demande en temps utile.

§ 6. La commission consultative peut informer le premier président à tout moment qu'elle souhaite la suspension voire la radiation de l'inscription des experts dont la qualité du travail laisse à désirer ou qui ne respectent pas les délais impartis pour le dépôt de leur rapport. Le premier président soumet cet avis à l'assemblée générale, qui se prononce en la matière».

25 avril 2005

§ 4. Klachten met betrekking tot het functioneren van gerechtsdeskundigen kunnen aan de adviescommissie worden gericht. De afhandeling van deze klachten wordt overgelaten aan de rechter die overeenkomstig artikel 973 met het toezicht op de deskundigen is gelast. Deze magistraat informeert de commissie over het gevolg dat hij aan deze klacht heeft gegeven.

Elke rechter die in het kader van zijn toezicht met toepassing van artikel 973 tekortkomingen vaststelt in hoofde van een deskundige zal de adviescommissie hieromtrent informeren. De commissie zal deze informatie opnemen in het dossier van de deskundige. Zij maakt daarbij een onderscheid tussen vaststellingen met betrekking tot de kwaliteit van het geleverde werk en vaststellingen met betrekking tot de genomen tijd om het expertiseverslag in te dienen.

§ 5. De inschrijving op de lijst van deskundigen is vier jaar geldig. Wenst de deskundige na afloop van een eerste periode verder op de lijst te staan dan dient hij zelf tijdig een nieuwe aanvraag in te dienen.

§ 6. De adviescommissie kan op elk ogenblik aan de eerste voorzitter meedelen dat zij de inschrijving op de lijst wenst te zien opschorten of zelfs de schrapping vragen van deskundigen van wie de kwaliteit van het geleverde werk te wensen over laat of die de opgelegde termijnen voor de neerlegging van hun rapport niet respecteren. De eerste voorzitter legt zo'n advies ter beslissing voor aan de algemene vergadering.».

25 april 2005

Tony VAN PARYS (CD&V)
Jo VANDEURZEN (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

TEXTE DE BASE

10 octobre 1967

CODE JUDICIAIRE

Art. 973

Les experts procèdent à leur mission sous le contrôle du juge.

Celui-ci peut, à tout moment, d'office ou sur demande, assister aux opérations. Le greffier en informe par simple lettre les experts et les avocats des parties.

Les parties sont convoquées à toutes les opérations de l'expert à moins qu'elles ne l'aient dispensé de les en informer.

Art. 975

Si les experts ne peuvent déposer le rapport dans le délai fixé par le jugement ou, le cas échéant, prorogé par les parties, ils sont tenus de solliciter du juge, par écrit motivé, l'augmentation de ce délai: la copie de cette demande est adressée par eux aux parties ou à leurs avocats.

Au jour fixé par le juge, et à moins que l'incident n'ait été auparavant réglé, le juge entend en chambre du conseil les experts et les parties, avertis par les soins du greffier.

TEXTE DE BASE ADAPTE A LA PROPOSITION

10 octobre 1967

CODE JUDICIAIRE

Art. 973

Les experts procèdent à leur mission sous le contrôle du juge.

Celui-ci peut, à tout moment, d'office ou sur demande, assister aux opérations. Le greffier en informe par simple lettre les experts et les avocats des parties.

Les parties sont convoquées à toutes les opérations de l'expert à moins qu'elles ne l'aient dispensé de les en informer.

Sauf dans le cas où l'urgence l'en empêche, le juge entend l'expert en présence des parties au moment où celui-ci entame de sa mission. L'expert soumet alors au juge et aux parties une estimation du coût de son expertise. Le juge peut décider, à ce moment, d'adapter éventuellement la mission afin de la rendre plus efficace et plus effective.

Le juge décide également, à ce moment, de la provision qui doit être payée directement à l'expert et qui est destinée à garantir le remboursement de ses frais et de la provision qui doit être consignée au greffe par les différentes parties et qui est destinée à garantir le paiement des honoraires.¹

Art. 975

Si les experts ne peuvent déposer le rapport dans le délai fixé par le jugement ***ou, le cas échéant, prorogé à la demande unanime des parties avec l'accord écrit du juge,***² ils sont tenus de solliciter du juge, par écrit motivé, l'augmentation de ce délai: la copie de cette demande est adressée par eux aux parties ou à leurs avocats.

Au jour fixé par le juge, et à moins que l'incident n'ait été auparavant réglé, le juge entend en chambre du conseil les experts et les parties, avertis par les soins du greffier.

Parallèlement à sa décision d'accorder une prorogation, le juge peut imposer des dommages-intérêts à l'expert.³

¹ Art. 2: ajout.

² Art. 3, A: remplacement.

³ Art. 3, B: ajout.

BASISTEKST

10 oktober 1967

GERECHTELIJK WETBOEK

Art. 973

De deskundigen vervullen hun opdracht onder toezicht van de rechter.

Deze kan te allen tijde, ambtshalve of op verzoek, de verrichtingen bijwonen. De griffier verwittigt bij gewone brief de deskundigen en de advocaten van de partijen.

De partijen worden opgeroepen om aanwezig te zijn bij alle verrichtingen van de deskundige, tenzij zij hem ervan ontslagen hebben hen te verwittigen.

Art. 975

Indien de deskundigen het verslag niet kunnen inleveren binnen de termijn, zoals die in het vonnis is bepaald of in voorkomend geval door de partijen is verlengd, zijn zij ertoe gehouden de rechter bij een met redenen omkleed schrijven om verlenging van die termijn te verzoeken; zij zenden een afschrift van dat verzoek aan de partijen of hun advocaten.

Op de dag door de rechter bepaald, hoort de rechter in raadkamer de door de griffier verwittigde deskundigen en partijen, tenzij het incident voordien geregeld is.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

10 oktober 1967

GERECHTELIJK WETBOEK

Art. 973

De deskundigen vervullen hun opdracht onder toezicht van de rechter.

Deze kan te allen tijde, ambtshalve of op verzoek, de verrichtingen bijwonen. De griffier verwittigt bij gewone brief de deskundigen en de advocaten van de partijen.

De partijen worden opgeroepen om aanwezig te zijn bij alle verrichtingen van de deskundige, tenzij zij hem ervan ontslagen hebben hen te verwittigen.

Behoudens in geval dat hoogdringendheid dit belet zal de rechter de deskundige bij de aanvang van zijn opdracht horen in aanwezigheid van de partijen. De deskundige zal op dat ogenblik aan de rechter en de partijen een raming voorleggen van de kostprijs van zijn onderzoek. De rechter kan op dat ogenblik beslissen om de opdracht eventueel bij te sturen teneinde ze efficiënter en effectiever te maken.

De rechter beslist op dat ogenblik ook over het voorschot op kosten dat rechtstreeks aan de deskundige moet worden betaald en het voorschot op het ereloon dat in consignatie ter griffie moet worden gestort door de onderscheiden partijen.¹

Art. 975

Indien de deskundigen het verslag niet kunnen inleveren binnen de termijn, zoals die in het vonnis is bepaald ***of in voorkomend geval met schriftelijk akkoord van de rechter op éénsluitend verzoek van de partijen is verlengd²***, zijn zij ertoe gehouden de rechter bij een met redenen omkleed schrijven om verlenging van die termijn te verzoeken; zij zenden een afschrift van dat verzoek aan de partijen of hun advocaten.

Op de dag door de rechter bepaald, hoort de rechter in raadkamer de door de griffier verwittigde deskundigen en partijen, tenzij het incident voordien geregeld is.

Tegelijk met zijn beslissing om een verlenging toe te staan kan de rechter aan de deskundige een schadevergoeding opleggen.³

¹ Art. 2: aanvulling.

² Art. 3, A: vervanging.

³ Art. 3, B: aanvulling.

Art. 991

Les cours et tribunaux peuvent établir des listes d'experts selon les règles fixées par le Roi.

Art. 991

§ 1er. Les cours et tribunaux établissent des listes d'experts par spécialité. Ils constituent pour chaque expert un dossier relatif à la manière dont l'intéressé s'est acquitté d'une mission. Les cours et tribunaux mettent leurs listes à jour au moins une fois par an. La liste d'un tribunal reprend, en tout état de cause, les experts inscrits sur la liste établie par la cour. Lorsqu'il désigne un expert, le juge le choisit de préférence parmi ceux repris sur ces listes.

Le Roi peut imposer des modalités en vue de prévoir des garanties au niveau du savoir-faire et de la disponibilité des experts.

§ 2. Il est créé une commission consultative dans chaque ressort de cour d'appel. Cette commission rend un avis aux cours et tribunaux en vue de l'établissement et de la mise à jour de ces listes d'experts.

Il est créé une commission francophone et une commission néerlandophone dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles.

La commission consultative est présidée par un magistrat désigné à cet effet par le premier président. Elle comprend également un avocat désigné sur proposition du barreau et un expert spécialisé dans la matière concernée, désigné sur proposition d'un ordre professionnel ou, le cas échéant, d'une organisation professionnelle. Cet expert ne peut réaliser lui-même des expertises judiciaires qu'à titre tout à fait occasionnel.

Le secrétariat de la commission est assuré par un greffier désigné à cet effet par le premier président.

L'expert peut toujours recueillir l'avis du secrétaire et/ou du président de la commission consultative sur des questions de nature juridique afférentes à la réalisation de sa mission.

§ 3. Les candidats à l'inscription sur une liste d'experts adressent au président de la commission consultative leur candidature motivée accompagnée d'une copie des diplômes reconnus. La commission consultative examine la demande et formule un avis à l'intention de l'assemblée générale de la cour et/ou du tribunal. Le demandeur reçoit une copie de l'avis. Il peut adresser ses objections en la matière au premier président de la cour d'appel. Celui-ci fait verser les objections éventuelles au dossier.

Art. 991

De hoven en rechtbanken mogen lijsten van deskundigen opmaken, overeenkomstig de regels die de Koning bepaalt.

Art. 991

§ 1. De hoven en rechtbanken maken per specialisme lijsten van deskundigen op. Zij leggen een dossier aan voor elke deskundige over de wijze waarop betrokkene zich van een opdracht heeft gekweten. Minstens éénmaal per jaar actualiseren hoven en rechtbanken hun lijsten. De lijst van een rechtbank bevat in elk geval de deskundigen die opgenomen zijn op de lijst opgemaakt door het hof. De rechter zal, wanneer hij een deskundige aanstelt bij voorkeur putten uit deze lijsten.

De Koning kan nadere regels opleggen teneinde garanties in te bouwen voor de deskundigheid en beschikbaarheid van de deskundigen.

§ 2. In het rechtsgebied van ieder hof van beroep wordt een adviescommissie opgericht. Deze commissie geeft advies aan de hoven en rechtbanken met het oog op het opmaken en bijhouden van deze lijsten van deskundigen.

In het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel is er een Nederlandstalige en een Franstalige commissie.

De adviescommissie wordt voorgezeten door een magistraat daartoe aangewezen door de eerste voorzitter en bestaat verder uit een advocaat, aangewezen op voordracht van de balie en een expert in het betrokken specialisme op voordracht van een beroepsorde of desgevallend een beroepsorganisatie. Deze expert mag hoogstens occasioneel zelf ook gerechtelijke expertises verrichten.

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door een griffier daartoe aangewezen door de eerste voorzitter.

De deskundige kan met vragen van juridische aard met betrekking tot het vervullen van zijn opdracht steeds het advies inwinnen van de secretaris en/of de voorzitter van de adviescommissie.

§ 3. Gegadigden om opgenomen te worden op een lijst van experten sturen hun gemotiveerde sollicitatie vergezeld van een afschrift van de erkende diploma's aan de voorzitter van de adviescommissie. De adviescommissie onderzoekt de aanvraag en formuleert een advies ten behoeve van de algemene vergadering van het hof en/of de rechtbank. De aanvrager krijgt een afschrift van het advies en beschikt over de mogelijkheid om zijn bezwaren ten aanzien van dit advies te formuleren bij de eerste voorzitter van het hof van beroep. Deze laat de eventuele bezwaren bij het dossier voegen.

Le président de la commission demande également au procureur général de faire procéder à une enquête de moralité concernant les auteurs des demandes au sujet desquelles un avis positif a été rendu.

§ 4. Les plaintes relatives à l'exercice de la mission des experts judiciaires peuvent être adressées à la commission consultative. Le traitement de ces plaintes est confié au juge, qui, en vertu de l'article 973, est chargé du contrôle des experts. Ce magistrat informe la commission des suites qu'il a données à la plainte.

Le juge qui, dans le cadre de la mission de contrôle qui lui a été confiée par l'article 973, constate des manquements dans le chef d'un expert, en informe la commission consultative. La commission verse ces informations au dossier de l'expert. Elle opère à cet égard une distinction entre les constatations relatives à la qualité du travail fourni et celles afférentes au délai de dépôt du rapport d'expertise.

§ 5. L'inscription sur la liste d'experts est valable pendant quatre ans. Si l'expert souhaite être repris sur la liste après l'écoulement d'un premier terme, il introduit lui-même une nouvelle demande en temps utile.

§ 6. La commission consultative peut informer le premier président à tout moment qu'elle souhaite la suspension voire la radiation de l'inscription des experts dont la qualité du travail laisse à désirer ou qui ne respectent pas les délais impartis pour le dépôt de leur rapport. Le premier président soumet cet avis à l'assemblée générale, qui se prononce en la matière.⁴

⁴ Art. 4: remplacement.

De voorzitter van de commissie vraagt over de aanvragen die positief worden geadviseerd ook een moraliteitsonderzoek aan de procureur-generaal.

§ 4. Klachten met betrekking tot het functioneren van gerechtsdeskundigen kunnen aan de adviescommissie worden gericht. De afhandeling van deze klachten wordt overgelaten aan de rechter die overeenkomstig artikel 973 met het toezicht op de deskundigen is gelast. Deze magistraat informeert de commissie over het gevolg dat hij aan deze klacht heeft gegeven.

Elke rechter die in het kader van zijn toezicht met toepassing van artikel 973 tekortkomingen vaststelt in hoofde van een deskundige zal de adviescommissie hieromtrent informeren. De commissie zal deze informatie opnemen in het dossier van de deskundige. Zij maakt daarbij een onderscheid tussen vaststellingen met betrekking tot de kwaliteit van het geleverde werk en vaststellingen met betrekking tot de genomen tijd om het expertiseverslag in te dienen.

§ 5. De inschrijving op de lijst van deskundigen is vier jaar geldig. Wenst de deskundige na afloop van een eerste periode verder op de lijst te staan dan dient hij zelf tijdig een nieuwe aanvraag in te dienen.

§ 6. De adviescommissie kan op elk ogenblik aan de eerste voorzitter mededelen dat zij de inschrijving op de lijst wenst te zien opschorten of zelfs de schrapping vragen van deskundigen van wie de kwaliteit van het geleverde werk te wensen over laat of die de opgelegde termijnen voor de neerlegging van hun rapport niet respecteren. De eerste voorzitter legt zo'n advies ter beslissing voor aan de algemene vergadering.⁴

⁴ Art. 4: vervanging.